

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 1258/2011,**2. detsember 2011,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1881/2006 seoses toiduainetes sisalduvate nitraatide piirnormidega****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 8. veebruari 1993. aasta määrust (EMÜ) nr 315/93, milles sätestatakse ühenduse menetlused toidus sisalduvate saasteainete suhtes, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 2 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni 19. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1881/2006, millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnormid toiduainetes, ⁽²⁾ on sätestatud nitraatide piirnormid teatavates lehtköögiviljades.
- (2) Mõningatel juhtudel ületatakse piirnorme vaatamata hea põllumajandustava arengule ning seepärast võimaldati teatavatele liikmesriikidele ajutine erand teatavate lehtköögiviljade turuleviimiseks, kui sellised kehtestatud piirnorme ületava nitraadisaldusega lehtköögiviljad on kasvatatud ja ette nähtud tarbimiseks nende territooriumil.
- (3) Pärast salatis ja spinatis sisalduvate nitraatide piirnormide kehtestamist on mitmel korral uuritud salati ja spinati nitraadisaldusega seotud tegureid ja meetmeid, mille toel saaks salati ja spinati nitraadisaldust võimalikult palju vähendada. Vaatamata hea põllumajandustava edusammudele salati ja spinati nitraadisalduse vähendamisel ja selle hea põllumajandustava rängele rakendamisele ei ole teatavates ELi piirkondades võimalik hoida salati ja värskete spinati nitraadisaldust järjepidevalt allpool kehtestatud piirnorme. Selle põhjuseks on asjaolu, et salati ja spinati nitraadisaldus sõltub peamiselt kliimaja valgustingimustest. Selliste kliimatingimuste ohjamine või muutmine ei ole tootja võimuses.
- (4) Et köögiviljades sisalduvate nitraatide põhjustatava ohuga toimetuleku pikemaajaline strateegia saaks toetuda värsketele teaduslikule alusele, oli vaja Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) teaduslikku riskihindamist, mis võtaks arvesse ka uuemat teavet. Hindamise puhul tuli arvesse võtta kõiki ohtude ja eelistega seotud asjasse puutuvaid argumente; näiteks kaaluti nitraatide võimalikku negatiivset mõju ja köögiviljade söömisega kaasnevat võimalikku positiivset mõju (nt antioksüdantide või muude tegurite mõju), mis võib mingil moel avaldada vastutoimet või tasakaalustada nitraatide ja neist moodustuvate nitrosoühenditega kaasnevaid ohte.

- (5) Komisjoni taotluse peale võttis toiduahelas olevate saasteainete teaduskomisjon (edaspidi „teaduskomisjon“) 10. aprillil 2008 vastu teadusliku arvamuse köögiviljades sisalduva nitraadi kohta ⁽³⁾. Teaduskomisjon võrdles köögiviljades sisalduva nitraadiga kokkupuutumise ohte ja eelseid. Üldiselt ei põhjusta hinnanguline kokkupuude köögiviljades sisalduvate nitraatidega tõenäoliselt tervisele märgatavat ohtu ja köögiviljade tarbimise tunnustatud kasulik mõju on ülekaalukalt suurem. Teaduskomisjon tunnistas, et kui köögiviljad moodustavad suure osa toiduvalikust või inimeste puhul, kes söövad palju selliseid köögivilju nagu rukola, võib aeg-ajalt esineda köögiviljade kasvatamisega seotud asjaolusid (nt ebasoodsad kohalikud või kodused kasvutingimused), mida tuleb hinnata igal konkreetsel juhul eraldi.
- (6) Pärast arutelusid asjakohaste meetmete ja probleemide üle, mis on seotud toidu kaudu omastamise korral tekkiva akuutse kokkupuute võimalike ohtudega imikutele ja väikelastele, palus komisjon EFSA-lt köögiviljades sisalduvate nitraatide kohta täiendavat teaduslikku seisukohta, milles antaks üksikasjalikum hinnang värskes köögiviljas esinevate nitraatide võimaliku ohtlikkuse kohta imikutele ja väikelastele ning kaalutaks toidu kaudu omastamisel toimuvat akuutset kokkupuudet, võttes arvesse hiljutisi andmeid nitraatide esinemise kohta köögiviljades, üksikasjalikumaid andmeid selle kohta, kui palju tarbivad imikud ja väikelapsed lehtköögivilju, ja võimalust kehtestada normid, mis oleksid pisut kõrgemad kui lehtköögiviljades sisalduvate nitraatide praegused piirnormid. Teaduskomisjon võttis 1. detsembril 2010 vastu seisukoha võimalike ohtude kohta, mida lehtköögiviljades sisalduvad nitraadid võivad põhjustada imikute ja väikelaste tervisele ⁽⁴⁾.
- (7) Nimetatud dokumendis jõudis teaduskomisjon järeldusele, et praeguse või kavandatava piirnormi puhul ei ole värsketest spinatist valmistatud kuumutatud toidus sisalduva nitraadiga kokkupuutumine tervisele tõenäoliselt ohtlik, kuigi ei saa välistada ohtu sellistele lastele, kes söövad päevas rohkem kui ühe spinatieine. EFSA märkis, et representatiivsete andmete puudumise tõttu ei võetud arvesse nitraadisalduse võimalikku muutumist toiduainete töötlemise, näiteks pesemise, koorimise ja/või

⁽¹⁾ EÜT L 37, 13.2.1993, lk 1.⁽²⁾ ELT L 364, 20.12.2006, lk 5.⁽³⁾ Opinion of the Scientific Panel on Contaminants in the Food chain on a request from the European Commission to perform a scientific risk assessment on nitrate in vegetables, The EFSA Journal (2008), nr 689, lk 1; <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/689.pdf>⁽⁴⁾ EFSA Panel on Contaminants in the Food Chain (CONTAM); Scientific Opinion on possible health risks for infants and young children from the presence of nitrates in leafy vegetables. EFSA Journal 2010;8(12):1935. doi:10.2903/j.efsa.2010.1935. <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/1935.pdf>

kuumutamise käigus. Kuna toidu töötlemise mõju nitraadisalduse tasemele ei võetud arvesse, võivad hinnangud kokkupuute ulatusele olla tegelikult suuremad. Ühtlasi jõuti järeldusele, et salatis sisalduvate nitraatide tase ei ole laste tervise seisukohast ohtlik. Salatis ja spinatis sisalduvate nitraatide praeguste piirnormide jõustamisel või kavandatud piirnormide tõstmisel 500 mg/kg võrra võrreldes praeguste piirnormidega ei oleks suurt mõju.

- (8) Selleks, et tagada õiguskindlus kõigi Euroopa Liidu piirkondade tootjatele, kes järgivad rangelt head põllumajandustava, et minimeerida spinati ja salati nitraadisaldust, on asjakohane suurendada mõnevõrra värskes spinatis ja salatis sisalduvate nitraatide piirnorme ilma, et see ohustaks inimeste tervist.
- (9) Arvestades, et vahel on rukola nitraadisaldus väga suur, on otstarbekas kehtestada rukola puhul piirnorm. Kahe aasta pärast tuleks rukolas sisalduvate nitraatide piirnorm läbi vaadata ja seda vähendada, kui on kindlaks tehtud tegurid, mis mõjutavad nitraatide esinemist rukolas, ja täies ulatuses rakendatud head põllumajandustava, et viia rukolas sisalduvate nitraatide tase miinimumi.
- (10) Arvestades, et komisjon on volitanud EFSA koondama ühte andmebaasi andmed saasteainete, sh nitraatide esinemise kohta toiduainetes, on otstarbekas edastada tulemused otse EFSA-le.
- (11) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega

ning ei Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole vastuväiteid esitanud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1881/2006 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 7 lõiked 1, 2 ja 3 jäetakse välja.

2) Artikli 9 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid kontrollivad nitraatide sisaldust köögiviljades, mis võivad neid märkimisväärsel määral sisaldada, eelkõige lehtköögiviljades, ning edastavad tulemused regulaarselt EFSA-le.”

3) Lisas asendatakse 1. jagu („Nitraadid”) käesoleva määruse lisas esitatud tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda hakatakse kohaldama alates selle jõustumise kuupäevast. Lisa punktis 1.5 rukola suhtes sätestatud piirnorme hakatakse kohaldama alates 1. aprillist 2012.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. detsember 2011

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

LISA

„1. jagu: nitraadid

Toode ⁽¹⁾		Piirnormid (mg NO ₃ /kg)	
1.1.	Värske spinat (<i>Spinacia oleracea</i>) ⁽²⁾		3 500
1.2.	Konserveeritud, sügavkülmutatud või külmutatud spinat		2 000
1.3.	Värske salat (<i>Lactuca sativa</i> L.) (katmikalal ja avamaal kasvatatud salat), välja arvatud punktis 1.4 nimetatud salat	Koristatud 1. oktoobrist 31. märtsini: katmikalal kasvatatud salat avamaal kasvatatud salat	5 000 4 000
		Koristatud 1. aprillist 30. septembrini: katmikalal kasvatatud salat avamaal kasvatatud salat	4 000 3 000
1.4.	„Iceberg”-sorti salat	Katmikalal kasvatatud salat	2 500
		avamaal kasvatatud salat	2 000
1.5.	Rukola (<i>Eruca sativa</i> , <i>Diplotaxis</i> sp., <i>Brassica tenuifolia</i> , <i>Sisymbrium tenuifolium</i>)	Koristatud 1. oktoobrist 31. märtsini:	7 000
		Koristatud 1. aprillist 30. septembrini:	6 000
1.6.	Imikutele ja väikelastele ettenähtud teraviljapõhised töödeldud toidud ja muud imikutoidud ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		200*